

Representantordningen

- Med fokus på hvem som har rett på representant og representantens rolle ved registrering

Marianne Hegg
Seniorrådgiver, Vergemålsavdelingen

Statsforvalteren i Oslo og Viken

1

Hva er representantordningen?

- Representantordningen er en egen vergemålsordning for enslige mindreårige asylsøkere.
- Det er statsforvalteren som er ansvarlig for ordningen – og Statsforvalteren i Oslo og Viken har et særskilt nasjonalt ansvar.
- Statsforvalteren samarbeider med andre offentlige instanser som kommer i kontakt med enslige mindreårige asylsøkere.
- Representantordningen er hjemlet i utlendingsloven, og skiller seg på denne måten fra den øvrige vergemålsordningen.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 2

2

Enslige mindreårige asylsøkere (EMA):

- er under 18 år,
- søker beskyttelse,
- er i Norge uten foreldre eller andre med foreldreansvar,
- har rett til å få oppnevnt representant

Foto: Shutterstock

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 3

3

Hvem har rett på representant?

Utlendingsloven § 98 a: mindreårig – søker om beskyttelse – er i Norge – er her uten foreldre eller andre med foreldreansvar

Andre tilfeller:

- Hvis den/de med foreldreansvar ikke er i stand til å ivareta barnets interesser
- Begrenset oppholdstillatelse i menneskehandelssaker, refleksjonsperiode.
- Tidsbegrenset midlertidig oppholdstillatelse- brukes på de mellom 16 og 18 år.
- Avslag på søknad om beskyttelse: hvis man fortsatt er under 18 år.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 4

4

Andre hjemmelsgrunnlag

Utlendingsloven § 81 tredje og fjerde ledd:

- Er det nødvendig og barnet ønsker det, kan det gjennomføres en samtale med barnet uten foreldrene til stede. Det skal da oppnevnes en midlertidig verge om ikke barnet bistås av annen fullmektig.

Vergemålsloven § 34, jf. utl. § 98 a:

- Dersom foreldrevergene er inhabile til å ivareta barnets interesser kan det oppnevnes en midlertidig representant eller verge som kan ivareta barnets interesser i den aktuelle saken.

Rett på representant?

Barnet kommer sammen med oppgitt forelder, men det foreligger informasjon som gir grunn til å tvile på relasjonen mellom barnet og «forelder».

Tilkall representant som kan ivareta barnets interesser frem til relasjon er bekreftet.

Rett på representant?

Barnet kommer sammen med besteforelder eller annet familiemedlem over 18 år. Kan familiemedlemmet være representant for barnet ved registrering?

Nei, barnet vil da være enslig mindreårig asylsøker som har skal få oppnevnt fast representant.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 7

7

Rett på representant?

Barnet kommer sammen med person som har med dokument fra hjemlandets myndigheter hvor vedkommende er oppnevnt som verge. Kan denne personen være representant for barnet ved registrering?

Nei, ikke ved første registrering. Dokumentene må verifiseres og det må vurderes om det som fremgår gjør seg gjeldende i Norge. Statsforvalteren må få tilsendt dokumentene og vurdere videre oppfølging av saken. Det oppnevnes fast representant frem til de aktuelle dokumentene er vurdert.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 8

8

Rett på representant?

Hva om det er tvil om personen er over eller under 18 år?

Representant tilkalles til hele registreringen. Statsforvalteren vil i ettertid foreta en vurdering av om vilkårene for videre oppnevning er til stede. Førre var-prinsippet.

Rett på representant?

Hva om forelder ikke anses egnet som verge?

Kontakt Statsforvalteren for vurdering av om forelder ikke er i stand til å utøve foreldreansvaret.

Samtale med barnet uten forelder til stede?

Barn som kommer med foreldre som vurderes fungerende kan i enkelte tilfeller ha ønske om å snakke uten forelder til stede, og dette vurderes av saksbehandler som nødvendig for å høre barnet. Hva gjør vi da?

Etter utlendingsloven § 81 kan det gjennomføres samtale med barnet uten at foreldrene tillates å være til stede dersom barnet ønsker det. Statsforvalteren skal da oppnevne en midlertidig verge til barnet som kan ivareta barnets interesser i samtalen.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 11

11

Representantens oppgaver – utl. § 98d

Representanten skal «ivareta den mindreåriges interesser i saken og ellers utføre de oppgaver som tilkommer en verge i henhold til annen lovgivning»

I asylsaken skal representanten blant annet

- være til stede ved de samtaler myndighetene har med den mindreårige,
- bistå den mindreårige ved undersøkelser om identitet, alder mv.,
- bistå den mindreårige i forbindelse med oppsporing av foreldre eller andre omsorgspersoner, og
- ha kontakt med den mindreåriges advokat og holde seg underrettet om fremdrift i saken.»

© Statsforvalteren Oslo og Viken 12

12

Representantens oppgaver

BE AN
ACTIVE
LISTENER

- Representanten skal påse at den mindreåriges omsorgsbehov blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, men **representanten har ikke ansvar for den mindreåriges forsørgelse og daglige omsorg.**
- Ta tilbørlig hensyn til den mindreåriges nasjonale, språklige, religiøse og kulturelle bakgrunn.
- Representanten må ta hensyn til barnets mening i tråd med barnets alder og modenhet (utlendingsloven § 98 e).

Foto: Shutterstock

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 13

13

Representantens oppgaver- registrering

Søknad om beskyttelse
- registrering

- Politiets utlendingsenhet tilkaller en representant som skal bistå barnet under registreringen.
- Representanten har rett på en kort samtale med barnet før registrering, og skal være til stede under hele registreringen.
- Politiets oppgave er å kartlegge identitet og reiserute – og informerer søkeren om rettigheter og plikter.
- Representanten bør påse å få kopi av rapporten fra registrering – partsinnsyn.

© Fylkesmannen i Oslo og Viken 14

14

Barnets bosted

Utgangspunkt:

EMA under 15 år: Fast oppholdssted på omsorgssenter. Bufetat har omsorgsansvar.

EMA 15 – 18 år: Fast oppholdssted på mottak under UDIs omsorgsansvar.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 15

15

Barnets bosted

- Hva er barnets mening?
- Hva er representantens mening?
- Mister barnet noen rettigheter ved å bo privat vs. på mottak?
- Politiet må sende bekymringsmelding til barneverntjenesten.

Foto:

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 16

16

Finn mer informasjon om representantordningen her

www.statsforvalteren.no

www.vergemal.no